શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

C/o. શાહ ગોવિંદજી વીરમ, ફેકટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંઢા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧

સમ્યગ્જ્ઞાન વિશારદ

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆

એનરોલમેન્ટ નંબર

૩

ગામ ______

ઑગસ્ટ - ૨૦૨૨

વિદ્યાર્થીનું નામ ______

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	અંતર્મુહૂર્ત
(૨)	અભક્ષ્ય
(૩)	કા.વ.૧થી ફા.સુ.૧૫
(૪)	છ
(૫)	સ્થાપના દોષ
(૬)	અનંતકાય
(૭)	કલ્યાણ
(૮)	હુંડક
(૯)	દાયક
(૧૦)	તેજોલેશ્યા
(૧૧)	કષાય
(૧૨)	સંરક્ષણાનંદ
(૧૩)	દેશઉણા પૂર્વક્રોડ
(૧૪)	શ્રાવક
(૧૫)	કૃષ્ણ, નીલ, કાપોત, તેજો
(૧૬)	એકાગ્રતા
(૧૭)	૨૫ માં તીર્થંકર
(૧૮)	પ્રાણાતિવિરમણવ્રતાદિ
(૧૯)	દ્વજાકારે
(૨૦)	આજીવિકા દોષ.

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	બાર
(૨)	માનતુંગસૂરિ
(૩)	વિકલેન્દ્રિય
(૪)	કાપોત
(૫)	રથાવર્ત
(૬)	વજ્ર
(૭)	પ્રત્યાખ્યાનાવરણીય
(૮)	માનપિંડ દોષ
(૯)	અવિરતી સમ્યગ્દૃષ્ટિ
(૧૦)	પ્રામિત્ય
(૧૧)	દેશવિરતિ
(૧૨)	પિહિત દોષ
(૧૩)	પ્રમત્તસંયત
(૧૪)	સંસ્થાન વિચય
(૧૫)	નિશીથ સૂત્ર

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	બંને
(૨)	આકાર
(૩)	પ્રગટપણે
(૪)	મન માં

(૫)	પરપોટા
(૬)	જાણવા
(૭)	દેશ ઉણા
(૮)	યુવતિઓ એ
(૯)	દો
(૧૦)	ચતુર્થ
(૧૧)	ધર્મધ્યાન.
(૧૨)	ધ્યાન થી
(૧૩)	સમચતુરસ્ત્ર
(૧૪)	નઠારા ગ્રહની
(૧૫)	સમુદ્ઘાત
(૧૬)	ગુણસ્થાનકે રહેલો
(૧૭)	વૈક્રિયકાળ
(૧૮)	નઠારું શકુન
(૧૯)	વૈમાનિક
(૨૦)	દેવો.

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૧૦	(૬)	૪
(૨)	૭	(૭)	૨
(૩)	૮	(૮)	૫
(૪)	૯	(૯)	૩
(૫)	૧	(૧૦)	૬

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવા[બ]

(૧)	૧૬
(૨)	૮૮
(૩)	૨૩
(૪)	૧૫ દિવસ
(૫)	૪૨
(૬)	લક્ષ
(૭)	૧૪૮
(૮)	૩
(૯)	૪થું
(૧૦)	૬

	પ્રશ્ન-૬ ✓ કે ×		પ્રશ્ન-૭ અ ક્યા પાને છે
(૧)	✓	(૧)	૨૦
(૨)	×	(૨)	૧૬
(૩)	×	(૩)	૯
(૪)	✓	(૪)	૪
(૫)	✓	(૫)	૫
(૬)	✓	(૬)	૧૨
(૭)	×	(૭)	૨૪
(૮)	✓	(૮)	૧૫
(૯)	✓	(૯)	૨૩
(૧૦)	×	(૧૦)	૧૮

પ્રિંટિગ ભૂલ ના લીધે અથવા અમારા થી રહેલ ભૂલના લીધે વિદ્યાર્થીઓ ને જે તકલીફ પડે છે. એના માટે ક્ષમાપ્રાર્થી છીએ એવા સંજોગો માં વિદ્યાર્થી ને એનો પૂરો માર્ક આપવા માં આવે છે.

રીમાર્ક ______ તપાસનારની સહી ______

પ્રશ્ન - ૮

૧. શ્રી માનતુંગસૂરિ ના ઈષ્ટદેવ એવા શ્રી મોટા ભય ને હરનારા, ઉદાર, ભવિકજન ને આનંદ આપનારા અને કલ્યાણ ની પરંપરા ના મૂળ કારણ રૂપ એવા શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાન રાજા ના ભય, યક્ષ, રાક્ષસ, નઠારું સ્વપ્ન, નઠારું શકુન અને અશુભ ગ્રહ ની પીડાઓ માં સવારે-સાંજે માર્ગ માં, ઉપસર્ગ માં તથા રાત્રિ માં જે માણસ આ સ્તવન ભણે છે, સાંભળે છે, તે બન્ને નાં પાપ ને સમાવી દે છે.

—૦— —૦— —૦—

૨. જીવ નો આત્મ પરિણામ તે લેશ્યા છે. સર્વ જીવો ના આત્મપરિણામ સતત બદલાતા હોય છે. આત્મ પરિણામ એ ભાવ લેશ્યા છે. આ ભાવ લેશ્યા ઉત્પન્ન થવાના કારણ ભૂત જે પુદ્ગલો છે. તે દ્રવ્ય લેશ્યા છે. દ્ર.લે. ના પુદ્ગલોના નામ - વિવિધ રંગ અને એનો પરિણામ અનુક્રમે -(૧) કૃષ્ણ લે.- કાળો વર્ણ - અતિ ક્રુર પરિણામ, (૨) નીલ લે.- નીલ વ.- ઓછોક્રુર પ., (૩) કાપોત લે.- ભૂરો (રાખોડી) વ.- અલ્પક્રુર પ. (૪) તેજો લે.- લાલ વ.- અલ્પશાંત પ., (૫) પદ્મ લે.- પીળો વ.- વધુશાંત પ., (૬) શુક્લ લે.- સફેદ વ.- અતિશાંત પ., એ છ લેશ્યાઓ છે. એમાં પ્રથમ ત્રણ અશુભ પરિણામી લેશ્યા છે. અંતિમ ત્રણ શુભ પરિણામી લેશ્યા છે

—૦— —૦— —૦— —૦—

૩. સાધુ અને શ્રાવક બન્ને થી લાગતા ૧૦ દોષ છે. શંકિત, મૃક્ષિત, નિક્ષિપ્ત, પિહિત, સંહૃત, દાયક, ઉન્મિશ્ર, અપરિણત, લેપકૃત, છર્દિત દોષ છે. (૧) શંકિત દોષ - આહાર વહોરતી વખતે દોષ ની શંકા થયા છતાં ધ્યાન આપ્યા વગર આહાર ગ્રહણ કરે તો તે શંકિત દોષ કહેવાય છે. (૨) મૃક્ષિત દોષ - અભક્ષ્ય, અકલ્પ્ય, અયોગ્ય વસ્તુ જે તેવી સાધુ ને કલ્પે નહિં તે ગ્રહણ કરે તો 'મૃક્ષિત-દોષ' કહેવાય છે (૩) નિક્ષિપ્ત દોષ - માટી, પાણી, સચિત ધાન્યાદિ ના સંઘટ્ટે (સ્પર્શ કરીને) રહેલી અચિત વસ્તુ સ્વીકારે તો નિક્ષિપ્ત દોષ કહેવાય છે.

—૦— —૦— —૦—

૪. દેશ વિરતી ગુણસ્થાનક માં જીવ નવ-તત્વ ને જાણે, નવકારસી થી માંડી ને વરસીતપ પ[illegible]ત ના તપ ને જાણે-સદ્દહે-પ્રરૂપે અને શક્તિ પ્રમાણે કરે. આ ગુણસ્થાનકે રહેલો જીવ પચ્ચક્ખાણ થી માંડી શ્રાવક ના ૧૨ વ્રત ના - ૧૧ પ્રતિમા સુધી આદરે અને સંલેખના પર્યંત અણસણ ની આરાધના કરે. એ જીવ અલ્પેચ્છુ, અલ્પ આરંભિ, સુશીલ, સુવ્રતી, ધર્મિષ્ઠ, સંવેગવંત, દૃઢ સમ્યક્ત્વી, ઉત્તમ ક્રિયાનુગામી, જૈન ધર્મ પ્રભાવક આદિ ગુણ સંપન્ન હોય છે. દેશ વિરતી વાળો હોય પરન્તુ પરિણામ ની ધારાએ સાધુ જેવો જાણવો. જેથી જઘન્ય થી ત્રીજે ભવે ઉત્કૃષ્ટ થી સાત-આઠ ભવ કરી ને મોક્ષે જાય.

૫. વજ્રસ્વામી ને વૈક્રિય લબ્ધિ અને આકાશગામીની વિદ્યા લબ્ધિ મળેલી હતી અને એનો ઉપયોગ શાસન માટે કોઈ વખતે ભયંકર દુષ્કાળ પડવાથી શ્રી સંઘ ને પટ વસ્ત્ર ઉપર બેસાડી ને સુકાળવાળા પ્રદેશ માં લઈ ગયા. ત્યાંના બૌધ રાજાએ જૈન મંદિર માં ફૂલો ને લાવવાની સખ્ત મનાઈ કરી હતી. ત્યાં શ્રાવકોએ વજ્રસ્વામી ને વિનંતિ કરી તેથી આકાશગામિની વિદ્યા થી તેઓ માહેશ્વરીપુરી માં પોતાના મિત્ર માળીને હિમવંત પર્વત પર જઈ ને શ્રી દેવી ને એ વાત જણાવી બૌદ્ધ રાજા ના રાજ્ય માં જિન મંદિરો માં પુષ્પપૂજા ની વ્યવસ્થા કરાવી દૈવિક મહોત્સવ થી જૈન શાસન ની પ્રભાવના કરાવી તેથી આશ્ચર્યચકિત થઈ રાજાએ પણ જૈન ધર્મ સ્વીકાર્યો અને તેને વ્રતધારી શ્રાવક બનાવ્યો. —૦—